

T.C.
ANTALYA
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/1252

YÜRÜTMENİN DURDURULMASINI

İSTEYEN (DAVACI) : KEMAL ÇITIR

VEKİLİ : AV. GÖKHAN CANDOĞAN

Bestekar Sokak 61/B-3 Kavaklıdere Çankaya/ANKARA

KARŞI TARAF (DAVALI) : TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Merkez/ANKARA

İSTEMİN ÖZETİ : Türkiye İstatistik Kurumu Antalya Bölge Müdürlüğünde 657 sayılı Yasanın 4/C maddesi kapsamında geçici personel olarak görev yapan davacının hizmet sözleşmesinin feshine ilişkin 18.07.2011 günlü ve 983 sayılı işlemin; eşinin ve kendisinin geçirdiği ağır rahatsızlıklardan dolayı borçlanmak zorunda kaldıkları, hastalıkların getirdiği maddi külfet nedeniyle borcunun bir kısmını ödeyemediği, maaşının 1/4'üne haciz gelmesinden dolayı kınama cezası ile cezalandırıldığı, borçlarını kasten ödememek gibi bir durumun söz konusu olmadığı, ödememenin sağlık mazeretine dayandığı, ayrıca kınama cezası nedeniyle göreve son vermenin ölçülülük ve orantılılık ilkelerine aykırı olduğu ileri sürülerek iptali ile yoksun kaldığı parasal haklarının yasal faiziyle birlikte ödenmesi ve yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Geçici Personel Çalıştırılmasına İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararının 8. maddesinde bu karar gereğince istihdam edilecek geçici personelin sözleşmesinin Devlet Memurları için çeşitli kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerinde suç sayılan ve/veya disipline aykırı fiil ve hareketleri işlediğinin tespit edilmesi halinde sona erdirileceğinin belirtildiği, davacıya borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olduğundan dolayı 657 sayılı Yasanın 125/B-k maddesi uyarınca kınama cezası verildiği, ilgili Bakanlar Kurulu kararı uyarınca davacının sözleşmesinin feshedilmesine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Antalya 1. İdare Mahkemesi'nce işin gereği görüşüldü:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın, "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" başlıklı 13. maddesi; Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz." hükmünü içermektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Geçici Personel" başlıklı 4/C maddesinde, geçici personel, "Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Başkanlığı'nın ve Maliye Bakanlığı'nın görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayınlayan kimselerdir." şeklinde tanımlanmıştır.

Bakanlar Kurulunun sözleşmeli personel istihdamı ile ilgili 27.12.2005 tarih ve 2005/9858 sayılı Kararnamesinin 1. maddesinde de; "Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı'nın merkez ve bölge teşkilatı bürolarında; hane halkı araştırmaları, işyeri araştırmaları, kurum ve kuruluşlardan bilgi derlemesini amaçlayan araştırmalar ile 2006 yılında yapılacak olan

T.C.
ANTALYA
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/1252

uygulamalarında veri derleme ve değerlendirme çalışmaları için azami 1650 kişi (1) yıldan az süreli olmak üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4. maddesinin (C) fıkrasına göre geçici personel olarak sözleşmeli çalıştırılabilir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Davacı ile davalı kurum arasında imzalanan 04.01.2011 - 24.12.2011 tarihleri arasında kapsayan Geçici Personel Hizmet Sözleşmesi'nin 6. Maddesinde; "2009/15724 sayılı Bakanlar Kurulu kararı gereğince istihdam edilecek geçici personelin sözleşmesi;

a) Devlet Memurları için çeşitli kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerinde suç sayılan ve/veya disipline aykırı fiil ve hareketleri işlediğinin tespit edilmesi,

b) Görevlerinde başarısız olduğunun birim amirlerince tespit edilmesi, halinde sona erdirilir..." düzenlemesi yer almaktadır.

Öte yandan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinin B/d bendinde "hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak" ve aynı maddenin B/k bendinde yer alan "borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak" fiilleri kınama cezasını gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, Türkiye İstatistik Kurumu Antalya Bölge Müdürlüğünde 657 sayılı Yasanın 4/C maddesi kapsamında geçici personel olarak görev yapan davacı aleyhine Antalya 9. İcra Müdürlüğünün 2009/606 sayılı dosyası üzerinde icra takibine başlanıldığı, anılan İcra Müdürlüğünün 16.03.2011 günlü kararı ile davacının maaşının 1/4'üne haciz konulduğu, kurumun 30.03.2011 günlü ve 339 sayılı yazısı ile davacının savunmasının istenildiği, 31.03.2011 tarihinde verilen savunma yerinde görülmeyle 01.04.2011 günlü ve 351 sayılı işlem ile davacının 657 sayılı Yasanın 125/B-d ve k maddeleri uyarınca kınama cezası ile cezalandırıldığı, davacı ile davalı kurum arasında imzalanan hizmet sözleşmesinin 6. maddesine dayanılarak dava konusu 18.07.2011 günlü ve 983 sayılı işlem ile davacının hizmet sözleşmesinin feshedilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı, davacının 1998 yılından itibaren davalı idare bünyesinde geçici personel olarak statüsünde çalıştığı, başka bir disiplin cezasının bulunmadığı gibi olumsuz fiil ve hareketinin de tespit edilmediği anlaşılmıştır.

Olayda, davacıya verilen kınama cezasına karşı Antalya 3. İdare Mahkemesinin E:2011/870 esas sayılı dosyasında dava açılmışsa da, anılan dosyada yürütmenin durdurulması isteminde bulunulmadığı ve esas hakkında da henüz bir kararın verilmediği, Mahkememizin 17.08.2011 günlü ara kararı ile davalı idareden soruşturma raporu ve eki belgelerin istenilmesine karşın anılan belgelerin dosyaya sunulmadığı, davalı idarenin savunmasında belirtilen ifadelerden davacı hakkında soruşturma yapılmadığının anlaşıldığı, davacının maaşının 1/4'üne haciz konulmuşsa da, ilgilinin 31.03.2011 günlü savunmasında eşinin akciğer emboli rahatsızlığı, kendisinin trafik kazası geçirdiğinden ve hastalıkların getirdiği maddi külfet nedeniyle borcunun bir kısmını ödeyemediğinden bahsedildiği, davacı kurum tarafından davacının savunmasında belirtilen hususların araştırılması ve borcunu kasten mi ödemediği yoksa zaruret nedeniyle mi ödeyemediğinin tespit edilmesi amacıyla bir soruşturma açılması gerekirken yalnızca savunmasının alınarak davacıya disiplin cezası verildiği anlaşılmaktadır.

Davacı tarafından iptali istenilen sözleşmenin feshi işlemi, bir disiplin cezası niteliğindedir. Disiplin cezaları kamu hizmeti görevlerinin mevzuata, çalışma düzenine, hizmetin gereklerine aykırı eylemlerine karşı düzenlenen idari yaptırımlardır. Kamu hizmetlerinden sürekli olarak uzaklaştırılmak gibi disiplin cezaları, ağırlığı ve önemi sebebiyle, Anayasa Mahkemesince Anayasanın 38. maddesindeki suç ve cezalara ilişkin kurallarına ilişkin olarak kabul edilmiştir.

T.C.
ANTALYA
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/1252

Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da belirtildiği üzere; 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Cumhuriyetin nitelikleri" başlığını taşıyan 2. maddesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel nitelikleri arasında "Hukuk Devleti" ilkesini de saymıştır. Bu ilke, Devletin her türlü eylem ve işlemlerinde uyması gereken hukuk kurallarının olduğu, böylece vatandaşlar yönünden tam bir hukuki belirliliğin ve güvencenin sağlandığı bir toplum düzeninin ifade eder. Ancak Hukuk Devleti ilkesinin hayata aktarılması bazı somut koşulları gerçekleştirilmesine bağlıdır. Hukuk Devleti ilkesinin gerçekleştirilmesinin unsurlarından olan "suç ve cezalar arasında ölçüçülük" ilkesine göre, öncelikle yasakoyucu norm koyarken insan hak ve özgürlüklerine getirilen sınırlandırmanın sınırı olarak ölçülülük ilkesi ile bağlıdır. İlke, ceza hukukuna ilişkin yasal düzenlemeler açısından bir suç için öngörülen cezanın, bu suçun işlenmesi sonucu bozulan kamu düzeninin yeniden tesisi amacına elverişli, gerekli ve bu amaçla orantılı olması şekline tanımlanabilir. Bir başka deyişle yasakoyucunun ceza saptamadaki yetkisinin sınırı hukuk Devleti ilkesi oluşturur. Cezaların, suçların ağırlık derecesine göre önleme ve iyileştirme amaçları da göz önünde tutularak, adaletli bir ölçü içerisinde konulması ceza hukukunun temel ilkelerindedir. Suç ile ceza arasındaki oranın adalete uygun bulunup bulunmadığını, o suçun toplum kayatında yarattığı etkiye ve kamu vicdanında aldığı tepkiye göre takdir etme zorunluluğu vardır. Bu orantısallık bağının bulunması, hukuk Devleti ilkesinin de adalet anlayışının bir gereğidir.

Kamu hizmetini yürüten memurların ya da kamu görevlisi sayılan kimselerin işledikleri fiiller nedeniyle cezalandırılmaları gereken durumlarda bireysel özgürlükler ve insan hakları normları ile çatışmamasına özen gösterilmesi yanında; ölçülülük ilkesinin bir gereği olarak suç ve onun kanunda gösterilen cezası arasındaki hakkaniyette tesis edilmelidir.

Eylem ile verilen ceza arasında adil bir denge bulunması disiplin hukukunun gereğidir.

Buna göre, davacının görevlerinde başarısız olduğuna ilişkin bir saptamanın bulunmadığı, ayrıca soruşturma açılmadığından davacı hakkında iddia edilen eylemin sübut bulmadığı gibi davacının eyleminin sabit olduğu düşünülse dahi sübut bulan fiiller ile dava konusu işlem bir arada değerlendirildiğinde, fiil ile ceza arasında bulunması zorunlu olan ölçülülük ve adil dengenin olmadığı kanaatine varıldığından, davacının hizmet sözleşmesinin feshine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; hukuka aykırılığı açık olan dava konusu işlemin; uygulanması halinde telafisi güç zararlar doğabileceğinden 2577 Sayılı Kanununun 27.maddesi uyarınca teminat alınmaksızın yürütülmesinin durdurulmasına, kararın tebliğinden itibaren 7 gün içerisinde Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz yolu açık olmak üzere 20/10/2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
METİN ÇETİNKAYA
27476

Üye
YUSUF BAYRAKTAR
94886

Üye
SEYFETTİN KARA
97745

